

Overzicht van de archieven van KADOC

Godfried Kwanten en Eva Weyns (KADOC – KU Leuven)

Familiaal wel en wee. Archief familie Mertens de Wilmars

Familiearchieven bieden doorgaans eersteklas bronnenmateriaal voor de studie van de leefcultuur, mentaliteit en gewoonten in een bepaald sociaal milieu. Dat is ook het geval voor het archief van de familie Mertens (de Wilmars), dat werd overgedragen aan KADOC en daar toegankelijk is na toestemming. Het leeuwendeel van de documenten in dit archief is afkomstig van Eugène Mertens (1889-1970), die in 1955 na opname in de erfelijke adelstand zijn naam wijzigde in Mertens de Wilmars, en van zijn echtgenote Ghislaine Meyers (1895-1993). De dossiers van andere familieleden zijn veeleer beperkt.

Het archief belicht enerzijds de loopbaan van Eugène Mertens de Wilmars als mijningenieur en professor in de chemie aan de KU Leuven. De documenten illustreren o.a. de evolutie van die wetenschappelijke discipline in Leuven vanaf de jaren 1940. Anderzijds geeft het archief ook een beeld van het familiale leven van het echtpaar Mertens-Meyers. De dossiers betreffen onder andere het beheer van het huishouden, de familiale middelen en eigendommen, de grote momenten in een familiegeschiedenis en de opvoeding van de kinderen. Het werpt een licht op de levensstijl, mentaliteit, ontspanning en sociale contacten van een vooraanstaande familie. Ook de maatschappelijke betrokkenheid van de familie ontbreekt niet in het archief. Zo was Eugène Mertens als oud-strijder van twee wereldoorlogen ook sterk betrokken bij koningsgezinde bewegingen.

Eugène Mertens (centraal, met hoed en bril) op een 'chemiecongres' in Rome in mei 1938 (KADOC KU Leuven, Archief familie Mertens de Wilmars)

Pastoraal in de hoofdstad. Archief Arthur Van der Taelen

Op 31 januari 2016 overleed priester Arthur Van der Taelen (°4 november 1929). Die historicus van opleiding gaf in het begin en op het einde van zijn loopbaan les in een aantal Brusselse scholen, o.a. in het Anderlechtse Institut Notre-Dame (1958-1967) en het Regina Caelilyceum in Dilbeek (1984-1990). Jarenlang was deze scherpe en kritische geest ook een gedreven lesgever in de opleiding en de navorming van priesters. Tussen 1967 en 1984 nam Van der Taelen enkele posten als deken waar in het Brusselse vicariaat. Zestien jaar lang zat hij het dekencollege van de kerk in Brussel voor.

Al in 2002 droeg Van der Taelen zijn zeer verscheiden en rijk archief over aan KADOC. Volgens zijn eigen zeggen is het de neerslag van twee rode draden in zijn priesterleven. Ten eerste streefde hij ernaar om de pastoraal in Brussel in de geest van het Tweede Vaticaans Concilie te vernieuwen. Hij stond daarbij in nauw contact met kardinaal Suenens en met zijn Brusselse collegadeken Bernard Van den Berghe (1912-2015), van wie het archief zich ook in KADOC bevindt. Ten tweede ging hij de uitdaging aan van een minoriteitskerk in een sterk gesecculariseerde context en in een maatschappelijke smeltkroes van talen, culturen en religies.

Van der Taelens dossiers bevatten agenda's, dagboekfragmenten (1947-2000) en persoonlijke briefwisseling. Ze diepen talloze thema's uit, zoals oecumene, pastoraal voor jeugd, arbeiders en vreemdelingen, priesters-arbeiders, celibaat, priesteropleiding, welzijn en caritas, uittredingen van priesters en de werking van (vernieuwde) kerkelijke structuren in Brussel. Ze illustreren, samen met de vele fotoalbums die hij naliet, de rijkdom van priesterarchieven voor kerkhistorisch onderzoek. Niet alle bundels zijn reeds toegankelijk, gezien hun vaak persoonlijke en vertrouwelijke karakter.

Van der Taelen, vierde van rechts, met zijn leerlingen van de poesis van het Anderlechtse Institut Notre-Dame, 1959-1960 (KADOC KU Leuven, Archief Arthur Van der Taelen)

- *Godfried Kwanten en Eva Weyns*